

fleiri ferðir, meðan mjólkkingin fer fram. Hesin mjólkkingarháttur hefur fleiri brek, sum gera, at hann eigur at vera avlagdur: 1) Henda toggingin ger, at »bindiveið« í boppunum kann losna og verða til klumpar, sum eru til hindurs fyri mjólkkingini; 2) Tað, at boppin og hendir skulu haldast vát, meðan mjólkkingin fer fram, er skittligt og kann, tá illa verður umgingið, vera ræðuligt. Boppin verður gjørd vát í mjólk og so rennur frá aftur og niður í mjólkina, kanska tann bara sjúka; 3) ein so uppbløytt boppa er so gram at stokka sundur og fáa sár, tá kuldi er um hendur, eittnú um várarnar. Mjólkking

við fullari hond er soleiðis, at mjólkkingin tekur bugfulla hondina um boppuna upp í jágurinum, klemmar á við fremstafingri fyrst, síðani við longutong o. s. fr. so langt boppin rökkur, soleiðis at boppin kroystist millum lógvan og fingrarendarnar. Hesin mjólkkingarháttur verður altíð nýttur, har ið væl skal vera; tí hann er bæði reinforari og betri fyri kúnna. Hesin mjólkkingarhátturin kreivur ikki, at hendir og boppin skulu vælast; men tað er rættari at fukta hond og jágur eitt sindur, tí so riðja færri bakteriar niður í mjólkina, enn um jágur og hond eru turr.

H. J. J.

Uppreisnin á Spaniu. Kvinnurnar í tí spanska borgarkrignum.

Eftir Kurt Singer.

Hina sonnu sponsku kvinnuna hittir tú hvørki í Alcalá ella við sponsku bæðistronðina. Nei, vit finna hana í arbeiðarabýlingunum í Madrid. Tær ganga har dokkar á brún og brá við alvarsmiklum andlitsdrættum. Tær kennast merktar av svøltinum, tær eru merktar av bakslinum í verksmiðjunum, úti á bonum, í minnum. Tær skilja neyðina. Tær kenna og leiðast við lenskipanina, sum hefur ríkt á Spaniu og pint arbeiðarafjöldina, ikki minst arbeiðarakvinnuna.

Í dag roynir hetta fólk at fáa loyvi at liva eitt sámligt lív. Tær krevja eins og maðurin, ið er við at kónna, reint loft.

Á hæddunum við Albasin beint ámóti Granada búgva hesar konur í fátæksligum smáttum og vaska fyri ókunnugt fólk. Í Lorca búgva tær ikki í mannastøðum, men heldur í helliskútum úti undir opnum himli. Og fátækraabýlingurin í Barcelona er ræðuligur á at líta. Tætt við líðina á mairiskum hollum, sum stava móti himli, har sum ríkmennir búgva, standa fátæksligu heimini við ongum ljósi, ongum vatni og ongum taki. Á gólvunum í hesum hífústaðum fæðast børnini, ella móðurnar doyggja í barnsforum. Kor arbeiðsmanna eru í dag sum fyri 500 árum síðani. Hvør veit, um tað ikki eru júst hesi víður-skiftini, sum Dante kvøður um í songi sínum Viti. Eingin er sáttmálin. Kvinnurnar vita bara, at tær skulu arbeiða frá sólarísi til sólsetir. Í Granada, hitt herliga fylki, arbeiða dokkhærdar kvinnur við arbeiðsbeinini. — Túsundar kvinnur arbeiða í verksmiðjum við lágum kvalandi lofti. Tær arbeiða 12 tímar um dagin. Tí hvat vita tær um, at summastæðni í Europa er arbeiðsdagurin einans 8 tímar. Tær arbeiða 12 tímar um dagin, og sum í forðum er lönin ikki meir enn 1 kr. um dagin ella 9 oyru um tíman. Og hvat er er so at tala um kinversku

kullarnar og lønlækkingarnar í Japan.

Konurnar í Los Hurdas vóru dvørgvaksnar. Tær høvdu aldri á ævi sína smækkað kjól ella breyð.

Í fongslunum í Estramadura sótu túsundar av kvinnum, dømdar fyri tjóvari. Tær høvdu loyvt sær at ríva rís í skógnum hjá einumhvørjum greiva, sum tær aldri høvdu høyrð grett um at verið til. Summar høvdu líka tikið eikinotur, tí tá ið tær ikki fáa breyð, eta tær eikinotur. Neyðin hevur noytt tær at bjarga sær á einhvønn hátt, og fyri tað eru tær drignar út úr teim fátæksligu smáttum og tveittar í fongsl. Eisini á gotunum hittir ein javnt og samt kvinnur, sum eta eikinotur.

Sevilja er tilíkin ríkur býur, og har eru nakrir túsund menn, sum liva eitt sámligt lív. Men hesir menn eru flgindar av, at fjöldin fylkir seg. Í lenskipalagnum, sum ræður í Spaniu, eru mótsetningarnir enn og stórri státtanna millum enn í industrinum — og haturin er eisini lutfallsliga størri her enn í býunum. Av hesari orsök er stríðið skarpari her. Og tað er so státt skiljandi, at stríðið er vordið so miskunnarlest sum frá frættist. Hini fátækstu hava nú gripið til vápnna av tí, at herurin og harðræðiskropparnir ætlaðu við valdi og vápnnum at halda fjöldini í sama fátækradami og somu neyð sum áður.

Fátæk og óupplýst sponsk arbeiðaravinnu segði stutt aftaná uppreisnina: »Spanska tjóðin, sum neyvan hevur nakað at liva av, torvar ikki jarðadrottrir og munkar. Vit vilja eisini sleppa at liva.«

Beint á móti Sevilja, øðru megin flóðina, er Iriana. Har eru ikki sungnir kvøðsongir. Har ganga kvinnurnar um kúgáðar og í rívnunum klæðum. Á hesum plássi stendur tað manni greiðast, at fólk ið ikki longur vil líða neyð og skorti

hitt neyðturvuligasta í slavnunum og ringum bústøðum. Tað vil umbetir fyri tjóðina, ið eru sjálvsagdar í hinum partinum av Europa. Men stríðið fyri hesum umbótum er ikki stuttligt at hugsa sær hjá teim sponsku kvinnunum. Í tí stríði, sum nú stendur á fyri hitt öldargamla kravið hjá fjöldini um frælsi, er konan vorðin stríðsfelagi mannsins. Carmen, kvinnan, hevur í árinum 1936 tikið sær byrsu í hond. Sangur hennara er taguadur, og hon trínur ikki dansin á foldum. Nú er hennara alt at berjast fyri frælsinum.

Passionaria eitur hin frægasta av forarunum fyri tær sponsku kvinnurnar. Hon er dóttir ein fátækan bónda og kona ein minuarbeidara. Hon er komin nakað upp í árinu. Men enn brennur glóðin í eygum hennara, og tá ið hon talar, rívir hon øll við. Og fjöldin røpar: »Stríðið fyri arbeiðarafjöldina er stríðið fyri Spaniu! Hjálpíð okkum! Latið ongan fáa loyvi at kyrkja arbeiðarafjöldina!«

Og mannamíggvan heiðrar og tilíðir hana.

Passionaria er kend um alt landið. Íbúgvarnir í hellunum við Lorca og í fátækrahvarvunum í Albacetiú kenna hana. Hon ferðast frá einari bygd til aðra og eggjar kvinnunum. Hon er ættað frá Asturia, gongur altíð svørklædd, og kann vera, at hon gongur soleiðis klædd fyri at minnst minuarbeidararnar, ið fullu í borgarkrignum 1934.

Tað eru nú ikki meir enn 2 ár síðani tá. Tá sat Passionaria, sum veruliga eitur Dolores Ibaruri, í fongsl. Í fangastovuni stríðdist hon eisini fyri umbótastarvi sínum og skrivaði har eitt uppróp til ta spansku kvinnuna: »Áfram! Berjist fyri bróður okkara, berjist fyri tykkara sjálvs korum, fyri arbeiði og eydna! Áfram spansku kvinnur!«

Við seinasta val varð hon kosin á ting fyri Oviedo, sum nú liggur í rustum av morðvápnnum fascista teirra og hálválva frá Marokku. Og nú flýtur blóð arbeiðaranna og arbeiðskvinnanna yvir brústeinarnar.

Í Oviedo býði ein av kvinnuheljunum í arbeiðarafjöldini: Hon var dóttir ein navnframa málara, Lofdunte. Tá herliðini hjá Maurarunum tóku at nærkast býnum, bað »Libertia«, dóttur málara, ein av hermonnum hjá fólkafylkingini um at læra seg at nýta maskinbyrsu.

So komu spreingikúlurnar at rigna yvir borgina, og ein fjöld av menniskjum máttu lata lív. Men Libertaria yvirgav ikki maskinbyrsu sína. Tá umringdu uppreisnarmennir hana, og tá ið teir vóru komnir tætt til hana, røpaði hon: »Ræðuskiftar! Hví drepa tí meg ikki!?« Tá rak ein Mátari byrusspútið íggjøgnum hana.

Tað er somuleiðis frásøgn um aðra konu. Tað var ein gomul kona frá Merviesse. Tá ið fascistarnir leitaðu eftir teim, ið vóru flýddir, og sum høvdu fjalt seg í býnum, raktu teir við ta gomlu konuna, ið stóð einsamall á gotuni við hondunum yvir høvðið

Harraklædnasølan

er frá ídag flutt til Jens Poulsens eigindóm í Trøndargøtu. — Góðar enskar vørur til lægstu kontantu prisir. —

Telf. 328.

J. O. Reinert.

Javnaðarmenn

eiga at styðja felagsskapin við at melda seg inn í javnaðarmannafelagini.

Teir, ið ynskja at gerast limir í **Suðurstreymoyar Javnaðarfelag**

biðjast venda sær til kassameistarar

J. P. Henriksen, Tórshavn.

LÝSING

Tað verður her gjørt kunnigt, at val fyri 4 ár av

9 limum til býráðið,
7 limum til líkningsnevndina og
2 grannskoðarum

verður í býráðssalinum týsdagin hin 22. desember h. á. kl. 15, at vallistarnir verða til skals á býráðsskrivstovuni frá 5. desember til 19. desember, báðir dagar uppiroknaðir, frá kl. 10 til 14 og frá kl. 15 til 17.

Klagur um, at nakar av órættum er komin uppá listarnar ella onkur rættkomin ikki tikið við, skulu verða sendar valstýrinum 3 dagar áðrenn valdagin (seinast friggjadagin 18/12), at kandidatlistar skulu vera fingir formanninum fyri valstýrinum til handar á býráðsskrivstovuni áðrenn kl. 12 á middegi 3. dagin (leygardagin 19/12) áðrenn valdagin og at skattgjaldarar fyri at vera valførir og hava vælært skulu hava góldið skatt fyri árið 1935 og friggjar teir fyrstu ársfrjóðingarnar av hesum ári; skatturin skal verða góldin áðrenn kl. 12 á middegi 3. dagin (leygardagin 19/12) áðrenn valdagin.

Valstýrið fyri Tórshavnar kommunuval, 26. nov. 1836.

DIXIFON RADIO.

Danmarks bedste, kan faas hos mig. — Den koster fra 240 til 510 Kr. 40 Kroners Udbetaling og Resten paa Afbetaling i 16 Maaneder. — Brugte Apparater kan tages i Bytte. —

HJ. HJALTALÍN

og røpaði: »Livi frælsið!« Herliðsfarin gekk til hana og segði: »Tú átti heldur at hugsa um deyðan.« Hin gamla konan svaraði: »Tað er tú, sum átti at hugsa um deyðan, hundurin tín! Eg hugsi um tað frælsi, sum børnum mínum man ognast.« Herliðsfarin skeyt hana niður.

Tá ið arbeiðarafjöldin náddi Merviesse aftur í sitt vald, var mikil fagnaður og hátíð hildin til áminningar um hina fallnu heljuna. Tá vóru tað nakrir minuarbeidarar, sum komu til hugar at leggja nakrar reyðar rósar á grøvina hjá tí gomlu konuni. Við grøv hennara sat hin lítla gentan Conditte. Hon var ikki meir enn 12 ára gomul og segði: »Vit gera eið uppá aldri at geva upp.«

Ein spansk kvinna verður enn at umrøða. Hon eitur Viktoria Kent. Hon er lærarinna frá Malaga. Siraks tá ið Primo de Rivera tók við valdið, var hon sett í fongsl. Vinstrastjórnin lat hana loysa, og hon kom á ting.

Tað er als ikki nýtt í søgu Spanialands, at kvinnur segja til vápnna. Maður torvar ikki annað enn at líta á listaverk de Goya til tess at síggja, at so er. Tá var Frakland erkiðvinurin, men nú er óvinurin í sjálvum landinum.

„Smiril“.

Vegna bedingstúr kemur „Smiril“ norður aftur sunnudagin 6. desember. Týsdag 8. mikudag 9. og tórsdag 10. desember siglir m/b „Árnanes“ í „Smiril“s rutu.

Tórshavn. 27. november 1936.

Administratør.

Dementi.

Indstævnte Peter Mohr Dam, som ansvarlig Redaktør for Føroya Socialdemokrat giver herved Sagsøgeren, Arbejdsmand Christoffer Jacobsen, Klaksvig sin uforbeholdne Undskyldning i Anledning af, at den i Føroya Socialdemokrat for den 17. Oktober d. A. indrykkede Artikel »Tiøindabrev« ved en Fejltagelse indeholder en for Jacobsen krænkende Sigelse, der savner ethvert Grundlag. Indstævnte forpligter sig til inden 15 Dage at betale en Bod paa 100 Kr. til Klaksvig Sogns Fattiggasse og en Erstatning paa 50 Kr. til Sagsøgeren, hvorhos Indstævnte inden samme Frist betaler Retssagens Omkostninger efter Dommerens Skøn. Nærværende Forlig indrykkes engang i Lobet af December Maaned paa Indstævntes Bekostning i »Føroya Socialdemokrat« og i »Norðlýsið« paa Bladenes første eller anden Side.